

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 11C/434/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212220485
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marie Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2013:2212220485.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda pred sudkyňou JUDr. Mariou Mészárosovou v právnej veci navrhovateľa: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpený spoločnosťou: ERASMUS LEGAL, s.r.o., IČO: 36 789 615, Justičná 9, Bratislava, proti odporcovi: Z. Š., R.. XX.XX.XXXX, Č. XX, U. J., o zaplatenie 306,27 Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 278,09 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z čiastky 278,09 eur odo dňa 26.04.2010 do zaplatenia a nahradiť trovy konania 315 eur, právnemu zástupcovi navrhovateľa za právne zastúpenie 550,41 eur, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku, teda čo do zmluvnej pokuty 28,18 eur návrh z a m i e t a.

Určuje, že zmluvná podmienka upravená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a. s. platných k 15.01.2004 v § 4 Hlavy 9 a to: " V prípade vzniku predčasnej splatnosti úveru podľa § 2 a § 3 tejto Hlavy, alebo v prípade odstúpenia spoločnosti od ÚZ, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, teda čiastku, na ktorú by spoločnosť vznikol z titulu úveru nárok, pokiaľ by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach" ako i v § 3 Hlavy 10 a to: „Klient je povinný na požiadanie zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu v prípade, že klient naplní minimálne jednu zo skutočností uvedených v hl. 9 § 2 písm. c/ vo výške 100 % z celkovej výšky poskytnutého úveru v dobe porušenia povinnosti“, je n e p r i j a t e ľ n o u zmluvnou podmienkou.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom zo dňa 11.03.2013 súd prvého stupňa uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.323,42 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy počítajúc odo dňa 26.04.2010 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol a odporcovi uložil zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok za návrh vo výške 138,50 Eur a trovy právneho zastúpenia právneho zástupcovi navrhovateľa vo výške 230,60 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

sp. zn.: 11C/434/2012

- 2 -

Rozhodnutie súd prvého stupňa potom odôvodnil s použitím § 52 ods. 1, § 544 ods. 2, § 40 ods. 1 Obč. zákonníka, § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z.z., čl. 3 smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, a vecne tým, že účastníci konania dňa 15.01.2004 uzavreli zmluvu č. 5401012371. Navrhovateľ sa odvoláva a v zmluve poukazuje na obsah úverových zmluvných podmienok, tieto majú tvoriť neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Samotná revolvingová zmluva je

dovedená ad absurdum, kedy obsahuje len označenie strán a poskytovanej služby (zo štyroch variant vyznačený variant D krížikom). Náležitosti zmluvy stanovuje zákon o spotrebiteľských úveroch. Aj keď všeobecné podmienky sú súčasťou zmluvy, náležitosti v zákone uvedené, najmä v ust. § 4 ods. 2, 3 musia byť uvedené priamo v zmluve, nie vo všeobecných podmienkach, na ktoré zmluva odkazuje. V uvedených súvislostiach nemožno prehliadnuť, že náležitosti zmluvy o revolvingovom úvere stanoví sám zákon o spotrebiteľských úveroch v § 4, ktorý hovorí výlučne o zmluve, nie o zmluve a všeobecných podmienkach, a z toho možno vyvodiť, že náležitosti tam uvedené musia byť uvedené priamo v zmluve, nie vo všeobecných podmienkach, na ktoré zmluva odkazuje. Všeobecné podmienky majú slúžiť najmä na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru a majú svoj dôvod nie je v hmotnom práve občianskom (teda aj spotrebiteľskom), avšak v práve obchodnom (§ 273), a sú založené na predpoklade, že každému kto v danej oblasti podniká, sú známe. K tomuto záveru vedie aplikácia princípu dôvery spotrebiteľa v poctivé konanie veriteľa a nutná i ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany zmluvného vzťahu. Súčasťou zmluvy, ktorá sa spotrebiteľovi predkladá na podpis, musí byť aj (písomné) dojednanie o zmluvnej pokute a možnosti meniť zmluvné podmienky. Navrhovateľ ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch zjavne nerešpektoval, aplikoval vlastnú verziu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čím v konečnom dôsledku nebola dodržaná predpísaná zákonom stanovená forma a obsah. Súd má za to, že je potrebné vychádzať z predpokladu, že zmluva je platná len z dôvodu poskytnutia plnenia (§ 4 ods. 4), avšak úver súd považuje za bezúročný a bez poplatkov. Plnenie, ktoré má odporca vrátiť, možno uplatňovať iba z titulu bezdôvodného obohatenia. Keďže odporcovi bola čerpaním kartou YES poskytnutá suma za podmienok úverového rámca 2.323,57 Eur, tzn. 3.885,32 Eur, z ktorej sumy odporca vrátil iba sumu 1.561,91 Eur, musí navrhovateľovi vrátiť rozdiel vo výške 2.323,42 Eur s prísl. (§ 517 ods. 2 OZ). Vo zvyšku bolo potrebné návrh zamietnuť. Vzhľadom na nedostatok písomnej formy nebolo možné navrhovateľovi priznať právo na zmluvnú pokutu, poukazujúc na § 544 ods. 2, § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo veci mal v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. prevažný úspech navrhovateľ s percentom úspechu 88%. Náhrada trov konania tak predstavuje 88% zo zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 157,50 Eur, čo je 138,50 Eur, vo výške 88% z odmeny advokáta 262,05 Eur, čo je 230,60 Eur (3 x 101,25 Eur: prevzatie a príprava veci, podanie návrhu na súd, účasť na pojednávaní dňa 11.03.2013), 3 x 7,81 Eur režijný paušál, náhrada cestovných výdavkov z Bratislavy do Dunajskej Stredy a späť (1.529,- Eur/l, spotreba 0,0810 Eur/km), 20% DPH.

Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania podal odvolanie navrhovateľ s tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť súdu na ďalšie konanie, alebo ho zmeniť tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie. Poukázal na obsah úverovej zmluvy zo dňa 27.01.2004, na základe ktorej navrhovateľ poskytol revolvingový úver s úverovým rámcom vo výške 30.000,- Sk, ktorý bol neskôr navýšený na sumu 70.000,-

sp. zn.: 11C/434/2012

- 3 -

Sk, pričom neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú úverové zmluvné podmienky navrhovateľa. Úverová zmluva je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obch. zákonníka absolútnym obchodom, preto aj v zmysle § 273 ods. 1 Obch. zákonníka časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky. Predmetná úverová zmluva bola uzatvorená platne, obsahuje všetky zákonné náležitosti podľa § 4 ods. 2 až 5 zákona č. 258/2001 Z.z., čo sa týka údaju o RPMN, je potrebné vychádzať z ust. § 3 ods. 6 cit. zákona, v prípade revolvingového úveru sa úver čerpá v rámci poskytnutého úverového rámca na základe vôle odporcu, čím sa menia aj údaje pre výpočet RPMN, poukazujúc aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/95/2010. Odporcovi boli poskytnuté všetky údaje v zmysle § 3 ods. 6 cit. zákona. Záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, je preto nesprávny. To isté sa týka aj dojednania zmluvnej pokuty, ktorá bola platne dojednaná v úverových podmienkach, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy, čím bola dodržaná písomná forma, ako aj jasný a zrozumiteľný spôsob určenia výšky zmluvnej pokuty. Platnosť dojednania zmluvnej pokuty má oporu aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo 4/99.

Odporca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací dospel k názoru, že odvolaniu navrhovateľa je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti nie je vecne správny.

Vychádzajúc z obsahu spisu, z odôvodnenia preskúmaného rozsudku i z obsahu odvolania podaného navrhovateľom je zrejmé, že samotná skutočnosť, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej si odporca nesplnil svoju povinnosť a navrhovateľovi časť čerpaného úveru, rovnako ako ani to, že na predmetný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia právneho poriadku na ochranu spotrebiteľa, najmä zákon číslo 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom období, ako i § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nebolo medzi účastníkmi sporné. Neboli žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom a že má navyše podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač. Teda spotrebiteľ buď prijme podmienky zmluvy, ktoré si dodávateľ sám v predstihu, podľa svojej predstavy naformuloval alebo zmluvný vzťah nevznikne. Neboli žiadne pochybnosti ani o tom, že za takéhoto stavu je spotrebiteľ z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu (porov. čl. 25 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie Mostaza Claro). Sporným ale zostalo a zároveň to tvorilo predmet prieskumu odvolacieho súdu, či predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere má náležitosti predpísané Zákonom o spotrebiteľských úveroch a či teda navrhovateľovi vznikol voči odporcovi nárok na zaplatenie pohľadávok uplatnených zamietnutou časťou návrhu.

Z obsahu spisu vyplýva, že na základe úverovej zmluvy zo dňa 27.01.2004 poskytol Home Credit Slovakia a.s., (nebankový subjekt) odporcovi (spotrebiteľovi) revolvingový úver, typ variant D, výška mesačnej splátky 1.200,- Sk, výška úverového rámca 30.000,- Sk, resp. 50.000,- Sk, resp. 70.000,- Sk. Predmetom tohto konania je suma 2.629,69 Eur a pozostáva nasledovne: istina plus poplatky za výber z bankomatu a za výpis z úverového účtu
sp. zn.: 11C/434/2012

- 4 -

spolu vo výške 2.333,16 Eur, úrok z vyššie uvedenej istiny do času zosplatnenia vo výške 268,35 Eur, úrok z vyššie uvedenej zosplatnenej istiny (ktorý by mal odporca uhradiť v prípade riadneho platenia úveru, uplatňovaný v zmysle Hlavy ÚP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru) + zmluvná pokuta vo výške 28,18 Eur, dlžné poistné vo výške 0,00 Eur a náhrada trov konania. Úverová zmluva je zmluvou o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom vo výške 30.000,- Sk, následne navýšeným na 70.000,- Sk, to je 2.323,57 Eur. V súlade s úverovými podmienkami bol odporcovi poskytnutý revolvingový úver a odporca bol oprávnený čerpať úver prostredníctvom platobnej karty YES. Navrhovateľ a odporca sa dohodli na vrátení poskytnutého úveru s dohodnutým úrokom v pravidelných mesačných splátkach po 1.200,- Sk mesačne. Navrhovateľ a odporca sa v úverovej zmluve dohodli, že termín splatnosti mesačnej splátky je vždy k 20-temu dňu v mesiaci a že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s, pričom odporca mal svojím podpisom potvrdiť, že je s úverovými zmluvnými podmienkami oboznámený.

V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, teda ku dňu 27.01.2004, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom, e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa ods. 3 citovaných ustanovení zmluva ďalej obsahuje

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenu alebo šek,
- d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy.

sp. zn.: 11C/434/2012

- 5 -

Podľa ods. 4 pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 3 ods. 6 cit. zákona pri spotrebiteľských úveroch formou preddavkov na bežný účet s výnimkou kreditnej karty (§ 1 ods. 3) alebo v prípadoch, keď nemožno určiť ročnú percentuálnu mieru nákladov, musí byť spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy informovaný o úverovom limite, o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, o spôsobe výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, o podmienkach, za ktorých môže byť zmluva zmenená, a o spôsobe a termíne skončenia zmluvného vzťahu. Počas trvania zmluvy musí byť spotrebiteľ bezodkladne informovaný o zmene ročnej percentuálnej miery nákladov.

Ustanovenie § 4 ods. 3, podľa ktorého ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, bolo do zákona doplnené novelou zákonom č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008.

Súdom prvého stupňa aplikované vyššie uvedené ustanovenie (súd ho vo svojom rozhodnutí ani necitoval) sa potom nevzťahuje na obdobie, kedy došlo medzi účastníkmi k uzavretiu zmluvy o úvere.

Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia účinné v čase uzavretia zmluvy účastníkov úver sa mohol považovať za bezúročný pre absenciu povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda ročnej percentuálnej miery nákladov, o ktorý prípad sa v predmetnom spore nejedná.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 01.01.2008, teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa („ďalej len neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia (ods. 2). V ods. 3 tohto ustanovenia zákonodarca demonštratívne vymenúva ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú neprijateľnými podmienkami. Podľa ods. 4 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (ods. 1). V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (ods. 2).

V zmluve účastníkov po jej záhlaví sa nachádza časť, ktorá popisuje zmluvu jej charakterom ako spotrebiteľskú, pričom v tejto časti je tiež uvedené, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., na rube listiny (strana 1) a samostatných listoch (strana 2). Pričom odporca ako klient podpísal

potvrdil, že je oboznámený s Úverovými zmluvnými podmienkami, všetky tieto ustanovenia sú mu zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný nimi a bezvýhradne súhlasí s ich obsahom.

Už len z citácie tohto textu je nesporné, že nielen to, čo je priamo v úvodnej časti zmluvy účastníkov, ale aj to, čo je obsiahnuté v Úverových zmluvných podmienkach tvorí obsah zmluvy. Nie je potom správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, keď skonštatoval, že v danom prípade nebola dodržaná zákonom predpísaná forma a obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď obsahové náležitosti zmluvy boli obsiahnuté nielen v úvodnej časti zmluvy, ale aj v Úverových zmluvných podmienkach.

Rovnako je nesprávny záver prvostupňového súdu, keď návrh týkajúci sa nároku na zmluvnú pokutu zamietol len s odôvodnením, že zmluvné pokuty neboli dohodnuté priamo v texte samotnej zmluvy, ale len v obchodných podmienkach, ktoré nie sú dlžníkom podpísané. Zmluva účastníkov ako celok predstavuje „lícnu časť“, v ktorej sú popísaní jej účastníci, predmet zmluvy a základné kritéria jej uzavretia a tiež je tvorená Úverovými zmluvnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právnych predpisov a zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, odvolací súd rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti a v závislom výroku o trovách konania s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., zrušil a podľa ods. 2 citovaných ustanovení vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je viazaný (§ 226 O.s.p.), zodpovedať vyššie naznačené pre rozhodnutie sporu relevantné a zatiaľ nezodpovedané otázky, za tým účelom doplniť v potrebnom rozsahu dokazovanie, pričom je nutné, aby sa podrobne oboznámil i s obsahom Úverových podmienok, dohodnutú zmluvu posúdil podľa ich obsahu a následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Keďže právnym názorom odvolacieho súdu je prvostupňový súd viazaný, zaviazal odporcu na zaplatenie doposiaľ nesplateného úveru vo výške 278,09 eur (to je 306,27 eur mínus zmluvná pokuta 28,18 eur = 278,09 eur), s tým, že rozsudok zo dňa 11.03.2013 je vo vyhovujúcej časti 2.323,42 eur právoplatný, teda 2.629,69 - 2.323,42 eur = 306,27 eur, spolu so zákonným úrokom z omeškania (§ 517 ods. 2 OZ). Práve vzhľadom na túto sumu boli splnené procesné podmienky, aby súd ako drobný spor vec prejednal, oznámenie o vyhlásení rozsudku zo dňa 19.11.2013 bolo v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. dňa 19.11.2013 vyvesené na úradnej tabuli súdu.

Navrhovateľ si v tomto konaní ďalej uplatnil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 28,18 eur. Dojednania o zmluvnej pokute obsahujú obchodné podmienky. Tie tvoria súčasť zmluvy (str. 5 uznesenia odvolacieho súdu). Dojednanie o zmluvnej pokute je preto platné.

Najmenej v právoplatnom rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 24.04.2012 sp. zn. 17C/18/2012 nebolo plnenie zmluvnej pokuty priznané a bola vyslovená neprijateľná zmluvná podmienka. Je teda zrejmé, že obsahovo totožná zmluvná podmienka, z ktorej sa uplatňuje nárok v tomto konaní, už bola vyhlásená za neprijateľnú resp. z nej nebolo priznané plnenie (avšak v tomto prípade navrhovateľ

„umiestnil“ dojednanie o zmluvnej pokute do hlavy 9 § 4 úverových zmluvných podmienok, do hlavy 10 § 3 úverových zmluvných podmienok, v rozsudku 17C/18/2018 sa nachádza v hlave 10 § 2).

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOST/S., bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú alebo na základe, ktorej nebolo poskytnuté požadované plnenie. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac
sp. zn.: 11C/434/2012

- 8 -

zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offo skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky naviac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Naviac zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám

súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a ods.1 OZ procesný súd teda ani nemusel (nemohol) pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

O náhrade trov konania rozhodol súd v zmysle 142 ods. 3 O. s. p., keďže navrhovateľ mal vo veci neúspech v nepatrných častiach. Trovy konania pozostávajú zo súdneho poplatku za návrh 157,50 eur a zo súdneho poplatku za odvolanie 157,50 eur. Ďalej trovy konania pozostávajú v právnom zastúpení advokátom nasledovne: 4 x 101,25 eur (prevzatie a príprava, podanie návrhu, účasť na pojednávaní dňa 11.03.2013, podanie odvolania), 3 x 7,81 eur režijný paušál, spolu trovy právneho zastúpenia 436,24 eur bez DPH, spolu s DPH 523,48 eur, náhrada cestovných výdavkov za použitie osobného motorového vozidla Toyota

sp. zn.: 11C/434/2012

- 9 -

Prius na cestu z Ba do DS a späť (1,529 eur/l benzínu, spotreba na 100 km 5,3 l, t. j. 0,0810 eur/km - 51 km x 2, t. j. 102 km x 0,264 eur = 26,93 eur, trovy právneho zastúpenia celkom vo výške 550,41 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave (§ 204 ods. 1/ O.s.p.).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo

sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto

rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1/ O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 12,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože vykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a)

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 205 ods.3/ O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedia sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (§ 251 ods. 2 O.s.p.).